

**Raport în urma vizitei de monitorizare
în Centrul de Plasament nr. 8 „Speranța”, Huedin**

Echipa: **Roxana Mărcoiu (reprezentant organizație beneficiari), Dana Ududec (jurist) și Mugur Frățilă (psiholog)**

Data: **4 noiembrie 2014**

Vizita de monitorizare a avut loc între orele **12:00 și 16:45**

Localitatea: **Huedin, jud. Cluj**

Având în vedere discuțiile purtate cu copiii și observarea interacțiunilor spontane ale copiilor cu personalul instituției (șef centru, asistenta socială, referenți educație) monitorii CRJ constată o atmosferă generală de calm și cooperare, de relaxare și bună dispoziție. În nici un moment al vizitei de monitorizare nu am identificat situații care să justifice suspiciunea de abuzuri, rele tratamente sau tratamente inumane. Copiii manifestă deschidere și apropiere față de personalul instituției, libertate și bucurie în interacțiune, atât cu personalul Centrului de Plasament cât și cu monitorii CRJ, ca persoane străine.

1. Informații generale

Denumirea completă a instituției	Centrul de Plasament nr. 8 „Speranța”, Huedin	
Adresa	Str. Avram Iancu, nr. 41	
Șef de Centru	Tișe Ioan (lucrează în sistemul de protecție a copilului din anul 1994)	
Număr de telefon	0264 354 368	
Personalul cu care se discută	Tișe Ioan (Șef centru), Tărău Monica (asistent social), Mureșan Ramona (psiholog), Brad Ana Lucia (asistent medical), referenți de educație, personal auxiliar (magazioner, bucătărese, spalatoareasă, lenjereasă, infirmieri).	
Tipul instituției	Centru de plasament	
Capacitatea (nr. locuri)	40	
Nr. locuri efectiv ocupate	31 (Prezenți la data vizitei: 30 copii; 1 copil în regim de internat care merge acasă în weekend).	
Beneficiari în funcție de gen	M 1	F 30
Beneficiari pe vârste	7-9 ani: 2 copii, 10-13 ani: 6 copii, 14-17 ani: 16(+1 în regim de internat)copii, peste 18 ani: 6 tineri	

	Grav: 2	Accentuat: 3	Mediu: 5
Beneficiari per tip de dizabilitate	Restul de 20 copii au deficiență mintală și nu sunt încadrați în grad de handicap, însă, la fel ca toți ceilalți copii, au certificat de orientare școlară.		
Surse de finanțare, inclusiv fonduri europene	<p>Cea mai mare parte a fondurilor provin de la bugetul Consiliului Județean Cluj. Centrul primește și donații însă, conform declarațiilor șef centru, acestea au scăzut semnificativ și nu reprezintă o sursă relevantă de finanțare. Centrul a beneficiat de o finanțare din fonduri europene în anul 2002, când vechile dormitoare care găzduiau la comun un număr mare de copii au fost modulate pentru ca în prezent să nu fie mai mult de 2 paturi în cameră.</p> <p>În viitorul apropiat, șeful de centru ne-a comunicat că speră să se materializeze sprijinul din partea Fundației SERA prin intermediul căruia Centrul de plasament va fi restructurat. Astfel, planul este ca Centrul de plasament pentru copii să se desființeze și în locul lui să se înființeze un Centru pentru adulți sau pentru tineri. Copiii ar urma să locuiască în 2 case de tip familial (cu o capacitate de 24 de locuri) construite cu ajutorul Fundației. Momentul preconizat pentru începerea lucrărilor este primăvara 2015.</p>		

Centrul se află în localitatea Huedin și este amplasat într-o zonă pitorească, fiind înconjurat în principal de case. La sosire, monitorii au fost întâmpinați de gardian și șeful de centru, iar accesul în instituție s-a făcut imediat. Șeful de centru a anunțat reprezentanții DGASPC cu privire la vizita de monitorizare și a comunicat monitorilor CRJ că, urmare a unei dispoziții a Consiliului Județean Cluj, în Centrul de Plasament pot fi realizate doar fotografiile de grup. Pe toată durata vizitei de monitorizare atât șeful de centru cât și personalul Centrului au manifestat deschidere în colaborarea cu monitorii CRJ și și-au dat tot concursul pentru desfășurarea vizitei în cele mai bune condiții.

2. Plasamentul în instituție

Nr. persoanelor plasate în Centru prin hotărâre judecătorească	22	Nr. persoanelor plasate în Centru prin hotărâre a comisiei pentru protecția copilului	8
Nr. persoane cu certificat de încadrare în grad de handicap	10	Nr. persoane fără certificat de încadrare în grad de handicap	20

Se observă un număr semnificativ de copii care nu au încadrare în grad de handicap. Explicația oferită de șeful centrului este că aceștia au deficiență mintală ușoară și au certificat de orientare școlară care le recunoaște cerințele educative speciale. Conform șefului de centru, deficiența

mintală ușoară a fost stabilită de medicul psihiatru al fiecărui copil anterior obținerii orientării școlare, apoi s-au urmat procedurile de la CJRAE.

Copiii sunt plasați în instituție pe durată nedeterminată, însă șeful de centru susține că situația juridică a copiilor este evaluată în fiecare an. Despre evaluarea măsurii de plasament se va face vorbire în capitolul următor.

Copiii provin de pe toata raza județului Cluj, întrucât Centrul din Huedin are avantajul de a se afla lângă o școală specială.

Conform șefului de Centru, în jur de 7 sau 8 copii au fost transferați în Centru din asistență maternală în ultimii 3 sau 4 ani. Aceștia sunt vizitați de foștii lor asistenți maternali.

Copiii încadrați în grad de handicap au un alt manager de caz față de cei fără încadrare.

Monitorul jurist a verificat un număr de 17 dosare ale copiilor plasați la „Speranța” și a observat că, în cazul fiecărui copil, au fost organizate atât documentele referitoare la plasament, cât și cele care reies din viața copilului respectiv în instituție (evaluări psihologice, evaluări trimestriale etc.). Fiecare dosar personal avea pe copertă fotografia copilului. **Din examinarea celor 17 dosare s-a tras concluzia că doar sentințele civile de plasament emise de Tribunalul Cluj menționează expres atât respectarea dispoziției legale privind ascultarea opiniei copilului, cât și conținutul opiniei respective. Pe de altă parte, niciuna dintre Hotărârile Comisiei privind plasamentul copilului nu prevedea expres opinia copilului (deși prevedea opinia altor persoane, cum ar fi a familiei).** Aceste aspecte legate de hotărârile administrative au fost semnalate de către monitori și în alte județe, nefiind specific județului Cluj. Problema a fost pusă în vedere șefului de centru care a asigurat monitorii că opinia copiilor în procedura administrativă este respectată și a indicat fișe scrise de mâna copiilor în care spuneau dacă vor sau nu să rămână în Centru. Cu toate acestea, fișele respective sunt completate în Centru și se află la dosarul copiilor, nefăcând parte efectiv din Hotărârea Comisiei. Deși ni s-au indicat dovezi că opinia copiilor este ascultată de către personalul Centrului înainte de luarea unor decizii administrative, am subliniat că problema provine din redactarea Hotărârilor fără această mențiune, ceea ce pune la îndoială respectarea Legii privind protecția copilului.

Există și tineri care au rămas în instituție și după majorat, mai precis două fete. Șeful de centru a precizat că tinerele sunt găzduite în Centru, întrucât aici sunt suficiente locuri, spre deosebire de instituțiile pentru adulți. În plus, din moment ce există planuri de înființare a unui centru pentru tineri în același loc, șeful de centru susține că preferă să le ofere continuitate tinerelor și încă nu propune transferul lor.

Conform spuselor șefului de centru, toți copiii au familie, chiar dacă unii părinți au fost decăzuți din exercitarea drepturilor părintești prin sentință.

Șeful de centru a menționat conținutul generic al unui dosar personal al copilului, care a fost confirmat și prin examinarea efectivă a dosarelor: acte de identitate, raport de evaluare periodică, hotărâre de orientare școlară, contract de servicii sociale, plan individual de protecție, certificat de încadrare în grad de handicap.

În ceea ce privește legătura cu familia, asistentul social al Centrului are ca atribuție supravegherea acestui proces. Asistentul are datoria să monitorizeze contactul cu familia prin intermediul unui program de intervenție specializat (PIS) care se referă exclusiv la acest aspect. Din examinarea dosarului personal al copiilor, monitorul jurist a observat adrese trimise de Centru către Poliție prin care se solicita sprijin în vederea identificării părinților. De asemenea, ni s-au prezentat registre privind vizitele, contactul telefonic și corespondența cu familia, fiecare din aceste registre fiind completate cu informații inclusiv din anul 2014.

Reprezentantul legal al copiilor este Directorul DGASPC Cluj, care a delegat exercitarea atribuțiilor ce țin de domeniul administrativ către Șeful de centru, așa cum am reținut de la acesta din urmă. O parte dintre sentințele judecătorești privind plasamentul menționau inclusiv exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești de către Șeful de centru și administrarea bunurilor de către Consiliul Județean Cluj. O altă sentință, în mod surprinzător, prevedea exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești generic de către DGASPC Cluj. S-a confirmat cu șeful de centru că există reprezentanți legali diferiți pentru copiii din Centru. În plus, am reținut de la acesta că, în cazuri de urgență (de ex. urgențe medicale), faptul că reprezentarea legală se află la persoane din instituții la nivel județean poate reprezenta obstacole în calea obținerii unui consimțământ rapid pentru intervenții de urgență.

Viitorul copiilor. Șeful centrului a subliniat că a depus eforturi ca tinerii din supravegherea lui să fie integrați în comunitate prin intermediul unor fundații cu care se colaborează (Prison Fellowship, World Vision, Ajutați Copiii României – Gherla, Elsadai – Oradea). Acesta susține că unii dintre tinerii ieșiți din Centru vin în vizită la copiii care sunt plasați aici și aceasta prezintă una dintre activitățile prin care copiii primesc informații despre ce se va întâmpla după ieșirea din sistem. Alți tineri sunt reintegrați în familie, reintegrarea având succes în cazurile în care copiii au fost plasați în Centrul de la Huedin din cauza distanței mari dintre școala specială din Huedin și domiciliul părinților. Sunt și tineri care merg către centre de recuperare pentru adulți (Gherla, Jucu), fiind vorba de tinerii care au grad de handicap grav sau accentuat. Șeful de centru a mai afirmat că unul dintre obiectivele pe care a reușit să le atingă este acela de a nu „lăsa în stradă” copiii care trebuie să părăsească sistemul de protecție a copilului.

Un aspect pozitiv observat de monitori din discuția cu șeful Centrului este că acesta cunoaște numele și prenumele copiilor găzduiți de instituție.

3. Suport legal și evaluarea măsurii de plasament

Pentru reînnoirea certificatului de încadrare în grad de handicap, copiii sunt internați în jur de 2 zile la Secția de Neuropsihiatrie Infantilă.

Reevaluarea măsurii de plasament a fost descrisă de șeful Centrului astfel: dacă familia copilului este cunoscută, se fac demersuri pentru a-l duce pe copil în vizită la părinți cel puțin o dată pe an. Se discută despre obiectivele pe care le are Centrul și se solicită părintelui o declarație cu privire la planurile pe care le are în legătură cu copilul (dacă dorește sau nu să îl ia acasă). Este înaintată o adresă la primărie prin care se solicită o anchetă socială pentru a stabili condițiile de viață ale

părinților (inclusiv veniturile acestora). În paralel, se solicită și opinia copilului în cauză. La final, se întocmește un raport pe care Centrul îl înaintează Tribunalului sau Comisiei de protecție a copilului cu propunerea de modificare sau de menținere a măsurii de plasament la Centrul „Speranța”. Conform declarațiilor șefului de centru, instanța sau Comisia de protecție a copilului agreează propunerea făcută de Centru privind măsura de plasament.

Asistența juridică: atunci când trebuie să se înfățișeze la Tribunal, copiii sunt însoțiți de juristul DGASPC. Șeful de Centru afirmă că are o relație bună de colaborare cu acesta. În afara acestei situații, asistentul social sau psihologul sunt cei care explică (atât copiilor, cât și familiilor acestora) procedurile legate de aplicarea măsurilor de plasament.

4. Condiții de viață în instituție

Centrul dispune de o curte mare, cu copaci și spațiu de joacă, o piscină exterioară de beton (care, la momentul vizitei, era înconjurată de un gard de protecție). Aceași curte deservește și Școala Specială Huedin. Atunci când un copil nou vine în Centru i se atribuie o cameră în funcție de persoana de referință căreia îi este dat în grijă. Conform declarației șefului de Centru, copiii își pot schimba camerele dacă doresc acest lucru.

Clădirea centrului este formată din parter și 2 etaje. Zona destinată copiilor este situată la etajele 1 și 2 ale clădirii. Etajele sunt organizate pe module, fiecare modul este format din 2 dormitoare a câte 2 paturi, 1 baie (pentru 4 copii) și un hol de legătură (total: 20 de dormitoare, 10 grupuri sanitare, 4 săli de activități - 2 de joacă, 2 de lectură, câte una din fiecare etaj - și 2 mini-bucătării (câte una pentru fiecare etaj). Un grup sanitar deservește 2 dormitoare și este alcătuit din 2-4 chiuvete, 2 cabine duș, 2 wc-uri. Fiecare copil are propriul pahar și periută de dinți precum și materiale igienico-sanitare.

Programul de apă caldă:

- (conform declarațiilor copiilor): miercuri și sâmbătă (aceștia pot să fac duș sau să-și spele diverse haine);
- (conform declarațiilor șefului de centru): baie generală de 3 ori pe săptămână, iar în weekend este program non-stop de apă caldă. Marți și joi este program de apă caldă după masă pentru a face duș.

Șeful de centru declară că există două motive care au dus la restricționarea programului de apă caldă: din motive de economie și din cauza faptului că, pe perioada de furnizare a apei calde, copiii petrec mai mult timp la duș (le place apa caldă) și își spală mult mai des hainele, pierzându-și interesul pentru activitățile instructiv-educative și făcând dificilă organizarea lor pentru a merge la școală. În urma discuțiilor purtate cu copiii din centru reiese faptul că aceștia primesc lunar și ori de câte ori este nevoie materiale igienico-sanitare.

Dormitoarele: 2 paturi, noptieră cu sertare, dulap dublu, masă. În dulapuri copiii își păstrează hainele și lucrurile personale. Copiii au permissiunea de a-și încuia dulapurile cu lacăte (cheile fiind la copii). În limitele posibilităților financiare, copiii pot să își decoreze camerele sumar (de ex. flori).

Sala de activități: mese de lucru, scaune, rafturi și dulapuri unde sunt depozitate jocuri și jucării, televizor, canapea tip colțar. Pe holurile ambelor etaje sunt afișate drepturile și obligațiile copiilor, precum și misiunea centrului de plasament.

La parterul clădirii există și o magazie de echipamente și una de materiale. Acestea se află la parterul clădirii. Magazia de echipamente: pe unul dintre rafturi sunt depozitate aproximativ 20 de perechi de cizme din piele ecologică, înalte, cu toc de aproximativ 7 cm. Două marimi 6 și 8 (37 – 39). Cizmele nu pot fi folosite de copii (din cauza mărimii lor și a aspectului - cizme înalte, toc); de asemenea în încăperea erau depozitate păături, pilote, diverse materiale textile, gamele din tablă (donație). Magazie materiale: detergenți, șervețele, substanțe dezinfectante, rechizite – caiete, culori, hârtie – acestea din urmă erau așezate pe rafturi, într-un hol al încăperii, separat de rafturile utilizate pentru detergenți.

Hrană. Alocația pentru hrană este de 12 lei/zi pentru fiecare copil. Program de masă: mic dejun, ora 08:00 în timpul săptămânii, 09:00 în zilele de weekend; prânzul ora 14:00; cina ora 18:00. Meniul zilnic este afișat la intrarea în sala de mese. La data vizitei: prânz: felul 1 – ciorbă de cartofi; felul 2 – varză cu carne, desert – sărățele; cină – mamaligută cu brânză și jumeri. Dacă doresc, copiii primesc supliment la masa și de cele mai multe ori au și desert. În timpul verii acesta a constat în fructe. Meniul copiilor este stabilit de una dintre cele două asistente medicale ale centrului, cu pregătire în nutriție. Masa se servește la parterul clădirii, în sala de mese. În apropierea acesteia se află bucătăria, magaziile de alimente (conserve, legume, carne), precum și încăperile necesare pregătirii ingredientelor (sala de spălat legume, de pregătit carnea). Conform declarațiilor șefului de centru, legumele și fructele sunt achiziționate direct de la producătorii locali. Astfel, acestea sunt mai ieftine și proaspete. Economia realizată astfel a permis procurarea de fructe pe tot parcursul verii, copiii primind cel puțin câte un fruct pe zi. De asemenea, personalul de la bucătărie pregătește conservele pentru iarnă. Fiecare borcan este etichetat (numele persoanei care a pregătit conserva, data, tipul produsului). Personalul a optat pentru această metodă deoarece este mai ieftină ceea ce permite suplimentarea meniului copiilor cu produse ce nu pot fi pregătite în bucătăria proprie.

5. Servicii medicale

Centrul de plasament deține un cabinet medical și un izolator care este utilizat în situațiile în care copiii suferă de afecțiuni contagioase sau infecții respiratorii. În ultima perioadă nu au existat situații care să necesite utilizarea izolatorului. O parte dintre serviciile medicale sunt oferite de un medic de familie din Huedin, care nu are program prestabilit de vizite în Centru. Situațiile care determină venirea medicului în Centru (conform declarațiilor șefului de centru) sunt epidemiile și vaccinările. Cele 2 asistente medicale (care lucrează în Centru în ture) sunt responsabile de evaluarea stării de sănătate a copiilor, oferind asistență medicală conform competențelor. În

fiecare dimineață, în timpul micului dejun, asistentul medical face ”triajul zilnic” (evaluarea vizuală și clinică, dacă este cazul, a stării generale de sănătate a copiilor).

Tratamentele sunt administrate de către asistentele medicale. Nu există program de gardă. Serviciile medicale specifice - precum cele stomatologice - sunt accesate în afara Centrului, la cabinete private, iar costurile sunt decontate de către DGASPC. Conform declarațiilor șefului de Centru și ale asistentei medicale, nu există probleme cu privire la furnizarea serviciilor de stomatologie: la nevoie, sunt contactați medici stomatologi din Policlinică, aceștia fiind selectați în funcție de prețurile practicate. Intervențiile stomatologice sunt înregistrate într-un ”Caiet de stomatologie”.

Conform declarațiilor asistentei medicale, sarcina principală a asistentului medical este de a administra tratamentul prescris de medicul de familie sau de cel de specialitate. De asemenea, asistentul medical se ocupă de programarea copiilor la consulturile medicale periodice, anunțând atât medicii, cât și personalul centrului, pentru organizarea deplasării. Centrul de plasament are colaborări cu Policlinica din Huedin, Cabinetul de Planing Familiar Huedin și Clinica de Neuropsihiatrie Infantilă din Cluj-Napoca.

Există 8 copii din centrul de plasament cu tratament special psihiatric. Aceștia li se administrează Haloperidol și/sau Carbamazepină. (Ex. de diagnostic cu tratament psihiatric: tulburare psihotică organică). Copiii sunt transportați în Cluj-Napoca la Clinica de Psihiatrie Infantilă pentru consultul inițial și cel periodic. Consultul periodic este stabilit de medicul de specialitate și respectat conform scrisorii medicale de către personalul centrului.

Conținutul. Șeful de Centru afirmă că nu există recomandări ale medicului pentru conținutul și nici nu este utilizată această măsură. Atunci când a avut loc un incident, mai precis o fată a devenit agresivă și a amenințat că aruncă pietre în personal au fost chemate Poliția și Salvarea iar fata a fost imobilizată. Conform declarațiilor asistentei medicale, criza de agitație psihomotorie se abordează urmând câteva etape. Inițial ”cu vorba bună, scoatem copilul din mediu în care se află”; dacă această metodă nu produce rezultate, se administrează medicamente psihiatrice specifice (pentru aceasta este contactat medicul de specialitate – neuropsihiatrie infantilă, care indică doza necesară a fi administrată). În cazul în care copilul nu se liniștește este chemată salvarea.

Două dintre minorele aflate în centru primesc tratament anticoncepțional prescris la Cabinetul de Planing Familiar. Cabinetul medical deține teste de sarcină și prezervative. Acestea sunt solicitate de către tinerii asistentului medical, care ține un registru de evidență unde este notată data și numele tânărului. De asemenea, asistentele medicale utilizează și ”Registru ciclului menstrual” care este verificat periodic. Astfel, dacă există unele suspiciuni, asistentul medical cheamă fetele pentru efectuarea testului de sarcină.

Pentru situația în care o fată din Centru ar rămâne însărcinată, șeful de Centru a indicat că o posibilă soluție este transferul într-un centru maternal unde mama își poate îngriji copilul. Atitudinea acestuia a fost în sensul respectării dreptului fetei însărcinate de a alege dacă dorește

să fie mamă sau nu. Educația sexuală este oferită de către asistenta medicală și instructoarele de educație.

(ex. D. L., în vârstă de 17 ani și 8 luni, are 2 copii. Aceștia se află în asistență maternală. D.L. este însoțită lunar la centru maternal pentru a-și vizita copiii, și a fost însoțită și la Gherla unde este deținut tatăl unuia dintre copii. Acesta dorește ca părinții lui să îngrijească copilul. D.L. “a fost luată de pe stradă” și gazduită într-un Centru pentru copii ai străzii, apoi în Centrul de Plasament “Speranța”, începând cu luna iunie 2014).

6. Activități educative și recreative

Activitățile educative și recreative din centru se desfășoară în sălile de jocuri și activități, în sălile de lectură și în mini-bucătăriile care se află la fiecare dintre cele două etaje. Alături de activitățile educative aferente PIS-urilor, copiii sunt încurajați să deseneze, să picteze, să își facă temele (dacă este cazul), să desfășoare activități ce conduc la dezvoltarea deprinderilor de autogospodărire (spală legume, prepară diferite mâncăruri, mențin curățenia, etc.). La fiecare etaj al clădirii există televizor.

Toți copiii din centru au certificate de orientare școlară. Dosarele copiilor conțin Programele de Intervenție Specifică (PIS) și Planurile Individualizate de protecție (PIP) actualizate. Personalul utilizează 7 PIS-uri pentru fiecare copil (concepute și completate, după caz, de psiholog, asistent social, referenți de educație): PIS de menținere a legăturii cu familia, PIS de evaluare și reevaluare, PIS referenți de educație (recreere și socializare, dezvoltarea deprinderilor pentru o viață independentă), de sănătate (asistenta medicală), PIS de nevoi de îngrijire, sănătate și promovarea sănătății și PIS nevoi emoționale. Conform declarațiilor referenților de educație, procesul educațional se desfășoară prin intermediul jocurilor. Planurile de intervenție se revizuiesc la fiecare 3 luni (raport trimestrial de implementare a PIS-urilor). O grupă de 4 copii este în grija a 2 referenți educație (pe ture). Aceeași echipă de 2 referenți asistă pe o perioadă cât mai lungă de timp (de preferat pe toată durata șederii în Centru) echipa de 4 copii. În acest fel se încearcă obținerea unui nivel cât mai ridicat de înțelegere și cunoaștere a copiilor și consolidarea relațiilor între referenți și copii. Referenții responsabili de 1 grupă de copii comunică în permanență, asigurând astfel continuitatea activităților în raport cu progresele făcute de copii. Observarea interacțiunilor dintre referenți și copii sugerează existența unor relații umane corecte, oneste și pline de afecțiune. (Program copii clasele I-IV: între orele 8:00 – 12:00, copiii frecventează cursurile școlii speciale; apoi, copiii revin în Centru unde continuă activitățile în centru sub supravegherea referenților de educație după masa de prânz, se reîntorc în școală unde continuă activitățile).

Situația sesizată de monitori indică faptul că, deși PIS-urile există și sunt actualizate, unele dintre obiectivele formulate în PIS-urile referenților de educație sunt neclare sau generale și nu precizează un orizont de timp sau indicatori specifici pentru monitorizarea implementării respectivelor obiective. Activitatea referenților de educație presupune desfășurarea de activități specifice conform cu obiectivele specifice pentru fiecare copil sau obiective generale, referitoare

la nevoi identificate la mai mulți copii (de ex. pentru dezvoltarea abilităților de a înțelege și utiliza propriile sume de bani, sunt organizate ieșiri tematice ”cum facem cumpărături”)

Legătura cu școala specială se realizează preponderent prin comunicarea cu dirigintele. Din discuțiile avute reiese că, deși există un anumit nivel de comunicare între reprezentanți ai școlii speciale și Centru, nu există o consecvență și o articulare metodică și procedurată a activităților desfășurate la școală cu activitățile desfășurate în centru, cu referenții de educație. Referenții de educație consideră că apropierea de copii este principală metodă prin care poate fi atins un nivel superior de cunoaștere a nevoilor copilului. În aceste condiții, monitorii CRJ au formulat îngrijorarea că, lipsa utilizării unor indicatori specifici, a unor abordări consecvente și măsurabile, crează riscul fracturii în comunicare între cei responsabili cu implementarea programelor instructive, educaționale, de terapie, abilitare sau reabilitare și astfel este lezată oportunitatea copiilor de a beneficia de cele mai bune mijloace și programe educative cu scopul fructificării potențialului real de dezvoltare în vederea dobândirii de deprinderi funcționale pentru o viață independentă.

7. Contactul cu exteriorul instituției

Copiii pot folosi telefoanele Centrului, telefoane care se află în birouri (al șefului de centru, al asistentului social). Mulți copii dețin și telefoane mobile. Cei care nu au telefon mobil sunt sunați de familie pe telefonul Centrului, seara sau după masă. Accesul la internet nu este permis, însă unii copii au acces la internet de pe telefoanele lor mobile. Lista cu numerele de telefon utile ale instituțiilor statului nu se află pe coridor, ci în birourile personalului. Aproximativ 7 copii nu primesc vizite sau primesc foarte rar vizite din partea familiei. Cei care au contact mai des cu familia fie sunt sunați, fie sunt vizitați (1 dată pe lună sau 1 dată la 3-4 luni). Monitorii au consultat și un registru de vizite organizat în funcție de fiecare copil, unde erau menționați despre vizite care au avut loc inclusiv în anul 2014. Vizita membrilor familiei se desfășoară la parterul centrului, într-una dintre încăperi, însă vizitatorilor le este permis să urce și în domitoare. Conform declarațiilor șefului de centru, numărul vizitelor din partea ONG-urilor a scăzut în ultimii ani și au loc mai degrabă în preajma sărbătorilor.

Ieșirile în comunitate, plimbările și vizitele în oraș se bazează mai degrabă pe inițiativa și disponibilitatea personalului (referenții de educație). Ieșirile în comunitate nu sunt consemnate distinct. Copiii părăsesc centrul de plasament dacă au bilet de voie de la referendul de educație sau dacă sunt însoțiți de personalul instituției. Conform declarațiilor referenților de educație și ale șefului de centru, aceștia merg în plimbări la cererea copiilor sau atunci când organizează ieșiri tematice ”cum facem cumpărături”, ”astăzi vizităm orașul”, ”mergem la circ”. Centru are un protocol de colaborare cu Clubul Copiilor: în perioada sărbătorilor de iarnă merg la colindat la Primarie și alte instituții, participă la diferite festivaluri. Ultimul festival la care au participat în cursul anului 2014 a fost Festivalul de Cântec Religioase.

8. Acces la justiție. Măsuri disciplinare, pedepse corporale, utilizarea forței

Pentru a face o plângere copiii au la dispoziție o cutie pentru plângeri și reclamații, dar există și un „registru de sesizări, reclamații și abuzuri”. Șeful de Centru consideră că tinerii au încredere în el și i se adresează direct atunci când întâmpină o problemă (a subliniat că un copil a venit să se plângă de faptul că anumiți colegi ai lui se poartă urât cu el chiar în momentul în care se afla în birou cu monitorii CRJ). Cutia pentru reclamații se află în biroul asistentei sociale, nu pe hol sau într-un loc în care copiii ar putea să o folosească fără a fi văzuți de personal. Copiii nu au folosit niciodată cutia pentru plângeri. Șeful de centru declară că nu poate fi amplasată pe hol, deoarece copiii o distrug. Monitorii CRJ au atras atenția asupra faptului că această stare de fapt ar putea reprezenta un obstacol în calea stimulării curajului și obișnuinței copiilor de a-și exercita drepturile, din moment ce ei sunt nevoiți să folosească cutia respectivă în prezența unui membru al personalului și într-o încăpere care nu este în mod curent accesibilă. De asemenea, monitorii CRJ au subliniat că instruirea copiilor pentru a căpăta curajul și obișnuința de a reacționa la eventuale abuzuri sau alte nedreptăți este importantă, mai ales după ce copiii pleacă din Centru și ajung în alte situații de viață, cum ar fi centrele pentru adulți. Registrul de plângeri, precum și registrul de sugestii nu au mai fost completate în anul 2014. Cele câteva consemnări din trecut au fost înregistrate de personalul instituției și făceau referire la nemulțumiri de ordin general cu privire la viața copiilor în centru (preponderent nemulțumiri culinare dar și cu privire la realizarea educației sexuale).

Sanțiuni și pedepse pentru copii. În centru se practică două tipuri de sanțiuni: interdicția de a părăsi centru timp de două săptămâni și interdicția de a viziona programele TV. Șeful de centru declară că sancțiunea din urmă nu se respectă mai mult de 2-3 zile. Exemple de ”greșeli” ale copiilor – cei care primesc bilet de voie pentru părăsirea centrului, depășesc ora trecută pe bilet. Copiii sunt așteptați 2-3 ore, iar în cazul în care nu revin este anunțată poliția. O altă pedeapsă practică de personalul centrului este aplicată atunci când copiii fac diverse stricăciuni, ex. sparg geamul cu mingea. Din bursa lunară de 28 de lei se rețin bani timp de mai multe luni până este acoperit costul obiectului respectiv sau o parte din costul acestuia. Metoda este considerată una de responsabilizare a copiilor, deci educativă.

Situații identificate de monitorii CRJ:

- copiii au reclamat la monitorii CRJ situații în care, uneori, sunt jigniți de personalul centrului: ”doamnele ne fac nesimțite și împruțite atunci când mergem și cerem în plus (materiale igienico-sanitare)”. Șeful de centru nu avea cunoștință despre această situație.
- una dintre fetele din centru s-a plâns că șeful de centru i-a confiscat telefonul primit de la mama sa și ar dori să îl primească înapoi. Șeful de centru explică ca a convenit împreună cu mama fetei să rețină telefonul și încărcătorul, deoarece aceasta îl utilizează la ore târzii (23:00, a verificat agenda telefonului), însă fata ar acces la propriul telefon ori de câte ori dorește.

9. Personalul instituției

Șeful de Centru consideră că personalul Centrului este suficient, acesta ar putea acoperi nevoile până la 40 de copii (capacitatea maximă a Centrului). Ar fi ideal să mai existe un psiholog și un asistent social, însă nu mai pot fi operate modificări deoarece statul de funcții este deja aprobat.

Structura de personal:

Denumire post	Număr persoane angajate	Număr angajați/tură
Șef centru	1	
Asistent social	1	
Psiholog	1	
Administrator	1	
Contabil	1	
Magazioner	1	
Referent de educație	8	4
Supraveghetor de noapte	8	4
Asistent medical	2	1
Infirmier	2	
Personal întreținere	1	
Fochist	4	
Bucătar	5	
Spălătorese	2	
Lenjereasă	1	
Îngrijitor curățenie	2	

Nu există kinetoterapeut și nici logoped, însă Școala Specială Huedin are angajați specializați pe cele două domenii.

Formarea continuă a personalului. Conform declarațiilor șefului de centru, ale referințelor de educație și ale psihologului unității, personalul participă periodic la cursuri de formare continuă

organizate de DGASPC Cluj, procedura fiind următoarea: reprezentanții direcției solicită din partea centrelor din subordine liste cu nevoi de informare iar pe baza acestora contactează diferite firme sau formatori pentru desfășurarea de cursuri de formare. De regulă nu participă întreg personalul (cu atribuții directe în lucrul cu copiii), ci una sau două persoane. Acestea merg prin rotație astfel încât fiecare persoană să participe anual la cel puțin un curs. Întorși în centru, participanții la curs au obligația să transmită colegilor informațiile obținute. Exemple de tematică abordată la ultimele cursuri: tehnici de abordare a copilului cu tulburări de comportament; tehnici de intervenție în situații de criză.

În prezent nu există plângeri din partea personalului în legătură cu activitatea sau condițiile de lucru, însă atunci când se acorda salariul de merit existau nemulțumiri și neînțelegeri, fiecare considerând că merită această primă. Acum nu se mai acordă, astfel nu mai există neînțelegeri.

10. Inspecții și evaluări periodice

Organismele care inspectează Centrul sunt: DGASPC Cluj (trimestrial), SANEPID, Pompierii, Poliția sanitar-veterinară, Evidența Populației, ANPCA, AJOFM. Ultima inspecția care a avut loc anterior momentului vizitei monitorilor a fost a DGASPC Cluj, în luna octombrie. Direcția a făcut recomandări legate mai degrabă de partea administrativă a funcționării Centrului.

11. Respectarea și protecția drepturilor fundamentale, inclusiv CRPD

1. Dreptul la viață

Nu au avut loc decese în Centru în ultimii ani. Ultimul deces a avut loc în urmă cu 9 ani, într-un incident petrecut în timpul unei excursii în natură. O fetiță a vrut să facă baie în râu și a intrat în apă fără supravegherea personalului. La momentul respectiv s-a apelat la Poliție. Monitorii au oferit șefului de Centru informații legate de Normele procedurale din 2000 privind efectuarea experizelor medico-legale, în special privind obligativitatea expertizelor în cazul deceselor suspecte.

2. Dreptul de a nu fi supus tratamentelor inumane și degradante

În legătură cu încălcarea regulilor de bună-purtare, șeful Centrului afirmă că nu există pedepse anume stabilite. Sancțiunile aplicate de personal, așa cum s-a descris mai sus, sunt, în general, interdicția de a ieși în oraș timp de 2 săptămâni sau interdicția de a se uita la TV. Cea din urmă nu este, de obicei, aplicabilă deoarece televizoarele sunt pe holul fiecărui etaj.

3. Dreptul la viață privată? (inclusiv corespondență)

Așa cum a reieșit și din consultarea registrului privind corespondența (completat cu notițe inclusiv din anul 2014), copiii au acces la timbre și plicuri pentru a trimite scrisori. De asemenea, aceștia primesc scrisori din partea apropiaților. Plicurile sunt duse la poștă de către asistent social, atunci când merge în oraș, sau de către copii atunci când aceștia ies în comunitate.

4. Dreptul la a-și exprima opinia și convingerile religioase?

Monitorii CRJ nu au identificat situații care să sugereze încălcarea dreptului de exprimare liberă a opiniei și a convingerilor religioase.

5. Dreptul de a nu fi discriminat?

Personalul centrului depune eforturi ca, atât prin programele educaționale cât și prin activitățile desfășurate cu copiii (atât în centru cât și în comunitate), să diminueze stigma și să consolideze autonomia și încrederea în sine a copiilor.

6. Dreptul de a nu fi supus exploatării

Monitorii CRJ nu au identificat situații care să sugereze încălcarea dreptului de a nu fi exploatat.

7. Dreptul la viață independentă și integrare în comunitate

Programele desfășurate în Centrul de Plasament nr. 8 “Speranța” sunt orientate spre dobândirea de către copii a deprinderilor de viață independentă. Cu toate acestea, anumite disfuncții procedurale precum și limitări sistemice (profesionalizare, buget, proceduri, birocratie, coerență și comunicare intra- și interinstituțională) frânează împlinirea optimă a potențialului real de dezvoltare, abilitare, reabilitare și integrare în comunitate a copiilor.

8. Respectul pentru cămin și familie

Procedurile și diligențele desfășurate de reprezentanții Centrului precum și atitudinea personalului reflectă preocuparea pentru cămin și familie.

9. Dreptul la educație

Copiii din Centru frecventează cursurile Școlii Speciale Huedin.

10. Dreptul la sănătate

Principala problemă constatată de monitorii CRJ are legătură cu utilizarea terapeutică a medicației psihotrope/neuroleptice la 8 dintre copiii rezidenți în centru. Cu privire la aceștia, asistenții medicali respectă recomandările medicilor specialiști fără să problematizeze suplimentar necesitatea sau utilitatea utilizării medicației psihotrope sau a dozării medicației. Nu există programe terapeutice specifice nemedicamentoase (psihoterapie, terapie ocupațională, consiliere sau terapii complementare).

11. Dreptul la abilitare și reabilitare

Conform pct. 8: Dreptul la viață independentă și integrare în comunitate

12. Dreptul de a participa la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

Conform pct. 8: Dreptul la viață independentă și integrare în comunitate

RECOMANDĂRI:

- Monitorii CRJ subliniază că este necesară, la nivel de sistem, o schimbare în modul în care este consemnată ascultarea opiniei copilului în deciziile privind plasamentul luate de către Comisia pentru protecția copilului; mai precis, este necesar să se menționeze expres ascultarea copilului și conținutul opiniei sale;
- Monitorii CRJ recomandă personalului din Centru să îi instruiască pe copii și tineri cu privire la moduri practice prin care pot depune plângeri și își pot cere respectarea drepturilor, aceasta fiind o deprindere care îi va ajuta în viitor, când este posibil să nu aibă parte de aceeași atmosferă de deschidere din partea personalului;
- Monitorii CRJ recomandă manifestarea unei atenții excepționale în prescrierea și administrarea medicației psihotrope/neuroleptice. Dublarea medicației psihotrope cu terapii complementare (psihoterapie, terapie ocupațională, ludoterapie, altele) cu scopul de a diminua sau elimina utilizarea nejustificată a substanțelor psihotrope și, de asemenea, cu scopul de a fructifica la maxim potențialul de dezvoltare, abilitare și reabilitare și integrare/reintegrare socio-familială.

Campania „Lăgărele de lângă tine” este un proiect finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România. Pentru detalii accesați www.fondong.fdsc.ro

Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eegrants.org

